

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De eodem, Sermo LXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

De eodem, Sermo L. XV.

Quoniam mortem Lazari, Mariæ fletus, lachrymas Marthæ, Iudæorum planctus iam perstrinximus sermone geminato, nunc exoneremus animos, abiiciamus curas, exoccupemus sensus, ut resurrectionis tantæ gaudia totis mentibus & capere & audire possimus. Euangelista venisse ad monumentum sic prædicat saluatorem. *Iesus, inquit, rursus fremens in semetipso, venit ad monumentum: erat autem spelunca, & lapis superpositus erat ei. Iesus fremens venit ad monumentum.* Fremit Christus, ut caro reuiuiscat: fremit vita, ut mors fugetur: fremit Deus ut resurgat homo: fremit indulgentia, ne sententia contradicat: fremit Christus debellans mortem, quia non potest nõ fremere, qui singularè rapit de hoste victoriam: quod autem dixit, *Rursus fremes.* Fremit rursum, ut geminata resurrectionis demonstret insignia: quia voce Christi sicut mortui corpore de sepulchris suscitantur ad vitam, perfidia mortui ad vitam fidei sic resurgunt. *Erat, inquit, spelunca.* Dixisse suffecerat, venisse ad monumentum: quid est quod tantopere speluncam Euangelista commemorat? Spelunca planè, vbi hominem diaboli latrocinium collocavit: spelunca, vbi virum fraus condidit mulieris: spelunca, vbi Dei plasma mortis rapacitas includebat. *Et lapis superpositus erat ei.* Duræ mortis ianua durior durissimo lapide claudebatur: sed plorans quid proficit ad sepulchrum, quando sic duros & congestos obices non penetrat vox plorantis? Christiani ploremus Deo pro peccatis nostris, & mortuis non audientibus cum gentibus non ploremus. *Ait Iesus, tollite lapidem.* Inter diuinas virtutes humanum Christus requirit auxilium? non sufficit amouere

amouere lapidem, qui mortem sufficit effugare? sepulchri claustra referare non valet, qui portas tartari præualet aperire? Dixerat per Prophetam: Auferam cor lapideum de carne eorum, & dabo eis cor carneum: præcepit ergo, vt Iudæi ex se cor lapideum tollant, euoluant perfidiæ saxum, silicem duræ incredulitatis excludant, quatenus animæ per infidelitatem mortuæ de sepulchro pectoris proflirent: & non tantum surrexisse Lazarum, quantum se Lazaro non consurrexisse gauderent. *Tollite lapidem.* Tollite miseræ humanitatis obsequium, vt diuinitatis beatæ opera nunc clarescant. *Tollite lapidem.* Quem posuistis vos, vt hominem quem ego posui, nunc reponam. *Respondit Martha, Domine, iam fœtet.* Mulier & quod fœtet cuius est? *Iam fœtet.* Modò ad te pertinet, quod à te venit, ad sepulchrum non sentires fœtorem, si in Paradiso suaforem noluisses audire. *Iam fœtet.* Quod perditori fœtet, non fœtet creatori: *Iam fœtet.* Quod horret alieni operis euersor, amator sui operis non abhorret. Sed dicendo sic, testaris mortem, quam tu mulier intulisti: fœtorem clama, vt plena mors audientibus innotescat, quatenus quod resurget Lazarus, redeuntis sit Spiritus, non latentis: Diuinæ virtutis sit, non sit artis humanæ: neque Iudæi, qui nos dicunt in principe demoniorum eiicere dæmones, iterum dicant nos non imperio Dei, sed humano præsidio mortuos suscitare. *Iam fœtet, quatruiduanus est.* Dicit & tempus, vt sciant, quia auctor est temporum, cui tempora nulla præscribunt. *Iam fœtet, quatruiduanus est.* Dicendo sic, exaggerat desperationem, vt qui adsunt videant: quia Deus est, qui sic vitam mortuis, desperatis salutem, fœtentibus dat vigorem. *Eleuatis, inquit, oculis sursû.* Eleuat oculos sursû, vt nobis formâ supplicâdi tribuat,

Ezech. 11

Matt. 9.

non sibi viam præparet impetrandi: namque sursum respicit, qui semper est sursum cum patre, semper pater in ipso est, & ipse est semper in patre. Ego, inquit, in patre, & pater in me est. *Pater, inquit, gratias tibi ago: quia audisti me.* De præstato agit gratias, & quod pater audierit, hoc dicitur, quòd filius petierit, hoc tacetur. Fratres, inter patrè & filium audiendi est affectio, non est necessitas supplicandi; charitas assensus est, non est austeritas iussionis; ibi amore gerantur omnia, vbi non indigetur obsequio: sicut ex sequentibus elucescit. *Pater gratias ago tibi, quia audisti me: ego autem sciebam, quia semper me audis.* Vacat inuocandi cura, vbi fiducia certa est audiendi. Aut quid ibi facit petendi labor, vbi præstandi est causa communis? Nemo ergo sic filium minoret precibus, ne patrem circa salutem hominum sic minoret. Quare autem sic loquatur filius, ipse aperit, sic dicendo. *Pater gratias ago tibi, quia audisti me: ego autem sciebam, quia semper me audis: sed propter populum dixi qui circumstat.* Videtis quia loquendo talia suum, patrisque affectum tollit, prodit, pandit gratiam: loquitur unitatem. *Dixerat, Omnia quæ habet pater, mea sunt, & si sua sunt omnia, quomodo petit? Qui de suo petit quod petit, non necessitatis est, sed amoris.* *Pater gratias ago tibi, quia audisti me: ego autem sciebam, quia semper me audis: sed propter populum dixi, qui circumstat: vt credant, quia tu me misisti.* Missum se dixit, vt populi sciant de cælo venisse Christum, non recessisse de cælo. Sic ergo mittitur, sic & quod habet, accipit, quomodo vnde venerat non recessit: sic ergo & filius quod habet accipit, & pater quod dederit non amittit. Fratres, & quod auditur, & quod mittitur, & quod venit, & quod accipit, & quod nascitur, & quod patitur, & quod moritur,

ritur,

fitur, & quod resurgit, non est hoc diuinitatis suæ, infirmitatis hoc nostræ est, nostræ est hoc naturæ: quod tamen totum causa nostri tulit in nostro corpore, non propter se in sua, pertulit maiestate. Sed ad proposita redeamus. Quid est quod dicit, *Pater, gratias ago tibi, quia audisti me?* Quid est? Vbi Christus cœpit inferi pulsare forēs, portas tartari submouere, ianuas aperire mortis, gehennæ soluere legem vetustam, deturbare antiquissimum ius pœnarum, resciscere Lazari animam, ab inferis viam reditus innouare, occurrit ei tartari tota furens potestas, præferens edictum superni principis excelsi regis portans decretum, gestans latam tot sæculis Deo loquente sententiam, & videns hominem, sciscitabatur, quis iste esset: quid auderet, quid sibi vellet, cur solus, aut sine tremore tremendos mortis laceffat & incessat accessus. Cui dicenti quis esset, responderunt Prophetica voce ministri resurrectionis angeli. Ipse *Psalmi 25.* est rex gloriæ, ipse est fortis & potens in prælio. Sed refert tartarus: Ego regem gloriæ in cœlestibus scio omnibus potestatibus cœlicis præsidere, cuius nutum tota sufferre non potest creatura: hunc autem video de terrenis vnum, concretum limo, corpore mortali septum, & in ipso habitu hominis, hominibus viliozem, & ad summam cito dandum sepulchro, subdendum meæ protinus esse ditioni. Sed persistentibus angelis, & repetentibus. Ipse est dominus virtutum, ipse est rex gloriæ, ipse cœli præsul, ipse creator mundi, ipse saluator sæculi, ipse redemptor omnium, & de qua furis tu, lator ipse sententiæ, ipse tuum calcaturus caput, ipse tuum contriturus imperium, ipse te suo iudicio perditurus, qui teos iussus capere, attrahis innocentes, sanctos diripis, ipsi Dei filio comminaris. Redde ergo vnum, priusquam mul-

tos cogaris exoluere. Sed tartarus adhuc ista non cre-
 dens, per consuetos nuncios recurrit ad cœlum, hæc
 inuidiosa interpellatione deploraturus. Ego Domine,
 & si extremus creaturæ tuæ, & si tristi seruitio
 mancipatus, præcepta tua inuiolabili lege seruo, per-
 uigilo, ne quis sententiæ tuæ vetustum ius nouus
 temerator immutet: sed apparuit homo qui dicitur
 Christus, tuum se filium iactans, sacerdotes tuos no-
 rat, scribas tuos arguit, sabbatha tua violat, legem
 tuam soluit, & animas exemptas carne, & pœnæ iam,
 meæque custodiæ deputatas ad corpora, in quibus
 sceleratè vixerant, redire compellit: & tantis quo-
 tidie procedit ausibus, vt Lazarum iam carcere no-
 stro clausum, iam lege nostra vinctum, iam in iure
 nostro manentem, effractis claustris inferi conetur
 eruere: aut scito subueni, aut si patefecerit semel ia-
 nuas, omnes quos tot sæculis seruauimus, nunc a-
 mittis. Ad hæc filius de sinu patris respondit, Pater,
 iustum est, vt carcer non innocentes teneat, sed no-
 centes: pœna non iustos cruciet, sed iniustos. Quam-
 diu sub vnus hominis culpa, propter Adæ solius
 noxam, Patriarchas, Prophetas, Martyres, Con-
 fessores, Virgines, Viduas, in castitate coniugij
 permanentes, omnes ætates, vtrunque sexum, cer-
 tè paruulos nescientes bonum vel malum, hic car-
 nifex ad se trahere crudeli infestatione non cessat:
 Pater, ego moriar, vt non moriantur omnes: Pater,
 ego Adæ debitum soluam, vt per me tibi viuant, qui
 per Adam moriuntur inferno: Pater, propter sen-
 tentiam tuam ego meum sanguinem fundam: tan-
 tum est vt ad te tua redeat creatura: precium chari-
 tibi sanguinis mei redemptio sit omnium mortuo-
 rum. Ad hæc totius Trinitatis consensus, & Laza-
 rum præcepit exire, & tartarus ad reddendos omnes
 mortuos

mortuus Christo iussus est obedire: hinc est quod filius clamat, *Pater gratias tibi ago, quia audisti me.* Testatur Apostolus, quod Christus aduocatus noster sit apud patrem, denique quando sedet, coniudicat patri, quando stat, officio fungitur aduocati. Tunc Christus peracta aduocatione clamat voce magna: *Lazare veni foras.* Tunc tartarus ligatis manibus & pedibus, Lazarum retulit ad superna: timens, & tremens, ne dum soluit, ne dum moras facit, ne dum tardius refert vnum, omnes cogereetur afferre: sic factus est viuorum relator, qui raptor esse consueuerat mortuorum. Nam quare Christus vincula inferni dirupit, mortis ligamenta dissoluit, nisi vt nobis monstraret inferni tremendam seruitutem? Nam si de Moyse corpore diabolus angelo contradixit, quomodo non tartarus Christo de vita & de resurrectione Lazari contradicet? Orate fratres, vt qui gustum resurrectionis Lazaro propinante suscepimus, redeunte Christo vniuersalis resurrectionis voces mereamur audire.

Hebr. 4.

Iuda.

De diuite & Lazaro, Sermo LXVI.

DVas hodie à duobus Euangelistis editas, ita recitari fecimus lectiones, vt sermoni nostro, vester intellectus occurreret, paterent abdita. Lazari resurgentis occasio, cur alterius nos Lazari compulerit facere mentionem, ex sequentibus audietis: modò inhumani diuitis, & Lazari pauperis, stupendas vices, pauendas successiones, conditiones admodum lamentandas in medium producere & afferre gestimus: quia diues qui participem pauperem in bonis presentibus audire contempsit, in futuris malis compatentem pauperem non meruit inuenire: nec ardens aquæ refrigerium percepit, æstuanti pauperi